

Matteüs 4:1-11 | De echte mens

Jezus is koning, maar wat voor koning is hij? Je zou een soort supermens verwachten: een koning die gebruik maakt van zijn goddelijke krachten. Dat is precies waar de duivel Jezus in de woestijn toe probeert te verleiden. Maar Jezus wil niet valsspelen: hij is de echte mens. En hij daagt je uit: durf jij mens te zijn?

Voor wie deze preek in een kerkdienst wil gebruiken: graag ontvang ik een melding op hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Welkom

Zingen: Opwekking 733

Stil gebed, votum en groet

Zingen: GKB Gezang 23

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: Matteüs 4 : 1 – 11

Zingen: Psalm 2 : 2, 3 en 4 (LvK=GKB)

Preek

Zingen: LvK Gezang 442 : 1, 2, 3 en 4

Kinderen terug

Zingen: GKB Gezang 176b (wet)

Onderwijs ambtsdragers

Bevestiging Bram Jenema

Zingen: LvK Gezang 456 : 1 en 2

Ondertekening samenwerkingsovereenkomst

Zingen: GKB Gezang 147 : 1 en 4

Gebed

Mededelingen

Collecte

Zingen: Opwekking 214

Zegen

De echte mens

Inleiding

dia 1 – oudejaarsavond

Oudejaarsavond vind ik altijd maar een lange zit.

Ik weet niet hoe jullie het jaar uitzitten,

maar ik vermoed dat bij de meesten

op een gegeven moment de tv is aangegaan,

omdat je elkaar niet zo veel meer te zeggen had...

Maar oudejaarsavond is ook een uitstekende avond voor een ouderwets bordspel.

Het is dat Hanneke er niet van houdt...

dia 2 – Monopoly

Monopoly, Risk, Kolonisten van Catan: ik vermaak me er wel mee.

Maar soms kunnen zulke spellen ook heel frustrerend zijn.

Monopoly bijvoorbeeld.

Alle straten zijn verkocht, en jij hebt het er niet zo best vanaf gebracht...

Jij hebt het elektriciteitsbedrijf, 3 stations en één stad – of eigenlijk een dorp: Ons Dorp.

Het dorp met twee straten: de Dorpsstraat en de Brink.

Na lang sparen heb je er hotels neergezet.

Maar de gasten willen maar niet komen...

En als ze al komen, betalen ze slechts een schijntje...

Ondertussen moet jij met je pion wel steeds het bord over, waar je tegenstanders ook druk hotels aan het bouwen zijn.

Kom je daar op terecht, dan moet je flink betalen.

Dus je hoopt maar dat de dobbelstenen

je veilig langs die gevaarlijke straten loodsen.

Eén verkeerde worp, en je bent failliet...

Ja hoor, je staat op de Blaak in Rotterdam,
waar je al flink voor moest betalen,
en nu gooi je ook nog 7...

De ervaren speler weet genoeg: je komt op de Kalverstraat.
Laat de eigenaar daarvan nou net een hotel hebben neergezet...
Hij zit alleen niet op te letten!
Je zou natuurlijk ook een vakje verder kunnen gaan.
Dan kom je precies op Start:
krijg je ook nog dubbel geld van de bank.
Niet zo'n moeilijke keuze, toch?

Nou, wees eens eerlijk: wie speelt er wel eens vals?
Met Monopoly, of een ander spel?
Of in het echte leven?
Wie speelt er wel eens vals?

...

Ja, ik wacht tot iedereen zijn vinger heeft opgestoken.
Want wie speelt er nou nooit vals?

dia 3 – de echte mens
Daar gaat het vandaag dus over.
Er is er één die niet vals speelt: Jezus.
De duivel wil graag dat Jezus valsspeelt.
Dat Jezus de regels naar zijn hand zet en voor zichzelf kiest.
Maar Jezus gaat er niet op in.
Zo laat Jezus zien wie hij is: de echte mens.

1. Jezus, een supermens?

dia 4 – Jezus, een supermens?

Vannacht is het nieuwe jaar begonnen: 2017.

Of, nog mooier: A.D. 2017.

Anno Domini: een jaar van de Heer.

Maar wat merk je in 2017 eigenlijk van die Heer?

Wie is die koning, van wie we vorige week vierden dat hij
geboren is?

Is hij een supermens?

Over die vragen gaat het in Matteüs 4.

dia 5 – een superkoning kunnen we gebruiken (kersttoespraak)
Een supermens als koning zou best handig zijn!
Koning Willem Alexander kan mooie dingen in zijn
kersttoespraak zeggen,
maar als het je niet aanstaat, leg je het gewoon naast je
neer.
Je kunt de koning gerust negeren, dat mag in Nederland.
Maar een koning die dingen echt kan veranderen,
die niet alleen mooie dingen zegt,
maar er ook voor kan zorgen dat mensen dat gaan doen,
dat zou toch ook niet verkeerd zijn!

dia 6 – (afbeelding weg)
Zo'n koning kan Jezus worden.
Ik bedoel, hij is God, hij kan alles!
Hij hoeft het maar te zeggen, en alles gaat precies zoals hij
het wil.
Jezus kan een superkoning worden.
Een koning die alles weet, die overal een oplossing voor
heeft,
een koning met goddelijke macht.
Een koning die niet 'ook maar een mens' is.
Dat kunnen we gebruiken!

In de Visie, het blad van de E0,
las ik een brief aan God van Diederik Stapel.
Stapel was professor, maar is hard onderuit gegaan
toen werd ontdekt dat hij fraudeerde met onderzoeksresultaten.
Hij schrijft aan God:
'doet u wel mee met de postcodeloterij,
of is zeker weten dat je wint niet leuk?'
Een God die echt mens wordt, zonder goddelijke voordeeltjes,
dat wil er bij ons niet zo in.
Over de kinderjaren van Jezus zijn de mooiste verhalen
bedacht:
dat Jezus van klei musjes zou maken, en daar dan leven in zou
blazen,

of Jezus die zijn vriendjes in geiten verandert om ze een lesje te leren...

Jezus als supermens.

dia 7 – de duivel verleidt Jezus zo'n koning te zijn

Dat is precies waar het in de woestijn om gaat.

Wat voor mens, wat voor koning wil Jezus eigenlijk zijn?

Jezus zoekt de stilte om na te denken.

Maar hij is niet alleen in de woestijn: de tegenstander, de duivel, is er ook.

Hij fluistert Jezus in:

'toe maar, wees maar een supermens!

Zorg goed voor jezelf – je wilt toch niet van de honger omkomen?

Zorg voor wat sensatie, spring van het dak van de tempel:

als de mensen dat zien, zullen ze van je houden!

En doe toch niet zo moeilijk, eis de macht gewoon op –

waarom zou je over je heen laten lopen,

waarom zou je lijden en je vernederen?

Dat is toch nergens voor nodig?

Doe het gewoon op mijn manier: de mensen zullen je aanbidden!'

Niemand is erbij geweest.

Jezus zelf geeft ons een kijkje in zijn worstelingen.

Hij laat zich van zijn kwetsbaarste kant zien.

Jezus zou graag die superkoning willen zijn

die zijn goddelijke krachten inzet voor zijn taak.

Het is geen spelletje in de woestijn,

geen stukje dat door Jezus wordt opgevoerd:

het is voor Jezus een zwaar gevecht.

De duivel biedt Jezus aan:

'wees toch die koning die de mensen graag willen.

Wees toch een superheld!'

dia 8 – wat heb je anders aan Jezus?

Want als Jezus niet zo'n supermens is, wat heb je dan aan hem?

Nog een keer die brief aan God van Diederik Stapel:

'Waarom is het weer zo guur, waarom is iedereen zo boos,

waarom regent het zo vaak, waarom is er zoveel chagrijn en angst?

En waarom, waarom genieten zo veel mensen van zielloos trappen en natrappen?

Het regent stenen.

Wat is er van het schitterende idee overgebleven dat het oordeel pas in de hemel plaatsvindt?

Waar bent u?'

2. Jezus, de echte mens!

dia 9 – Jezus, de echte mens!

Stapel sluit zijn brief af:

'Ik geef niet op.

U verdient een tweede kans, en een derde.

Net als iedereen.

U bent ook maar een mens.'

Ik denk dat Stapel het niet beseft, maar hij slaat de spijker op zijn kop.

God is mens geworden.

Geen supermens, dat zou valsspelen zijn.

Geen mens die goddelijke voordeeltjes geniet.

Jezus is de echte mens.

En dát is het antwoord op die vraag 'waar bent u?'

dia 10 – de beproeving: kan Jezus echt mens zijn?

Misschien wil je wel een God waar je wat meer van merkt.

Een God die ingrijpt als het mis gaat.

Maar dat is precies waar de duivel Jezus toe probeert te verleiden.

Die hele beproeving van Jezus in de woestijn draait om maar één vraag:

kan Jezus echt mens zijn?

Met alle beperkingen die dat met zich meebrengt?

Kan Jezus afhankelijk zijn, kwetsbaar en zwak?

Kan Jezus liefhebben, ja zelfs lijden?

Jezus had die superkoning kunnen zijn.

Maar Jezus zegt nee tegen die stem van de duivel.

Jezus neemt niet de binnenbocht, hij draait en manipuleert niet.

Jezus vecht niet met de wapens van de vijand.

De duivel weet precies hoe je mensen bestuurt.

Als hij Jezus vraagt om hem te aanbidden,

zegt hij: 'doe het toch op mijn manier, dat is wel zo makkelijk!'

Jezus kan gebruik maken van onze angsten, net als de duivel.

Jezus kan gebruik maken van onze zwaktes, net als de vijand.

Jezus kan ontzag afdwingen, door zijn macht te laten gelden.

Maar zo'n koning wil Jezus niet zijn.

Zo'n mens wil Jezus niet zijn.

dia 11 – Jezus wordt meer mens dan iemand ooit geweest is

En daarin is Jezus de eerste.

Mensen die God willen zijn, daar zijn er genoeg van.

Dat begon al bij Adam en Eva, die de duivel ook tegenkomen, en zich door hem laten inpakken.

Ze eten de verboden vrucht omdat ze dan als goden zullen zijn.

Dat is wat mensen de hele geschiedenis door achtervolgt:

eigenlijk willen we geen mensen zijn, maar goden.

Willen we dat het om ons draait,

dat we onafhankelijk zijn, geen God nodig hebben,

en dat we machtig zijn.

We willen goden zijn.

Maar de enige mens die echt God is,

kiest ervoor helemaal mens te worden.

Hij weerstaat die verleiding van Adam en Eva.

Hij is geen mens met goddelijke voordeeltjes.

Jezus kiest de moeilijke weg, de menselijke weg.

Hij zwicht niet voor de stijl van de vijand.

Zo wordt Jezus meer mens dan iemand ooit geweest is.

Een mens die niet verprutst is door de duivel.

Jezus is de echte mens, in hem wordt ware menselijkheid zichtbaar.

In zijn liefde, in zijn kwetsbaarheid, in zijn nederigheid.

dia 12 – Jezus kiest voor liefde

Juist Jezus, de enige die gelijk zou hebben
als hij zichzelf als 'meer dan een mens' zou zien,
juist Jezus maakt zich nederig.

Hij laat het niet om zichzelf draaien.

De duivel probeert hem ertoe over te halen, maar Jezus
weigert:

hij is niet gekomen om zichzelf een aangenaam leven te
bezorgen,

om zichzelf te redden,

maar om ons te redden, om jou het leven te geven!

In de woestijn kiest Jezus voor liefde, wat de prijs ook is.

Hij kiest om echt mens te zijn.

3. Ben jij mens?

dia 13 – ben jij mens?

En jij?

Ben jij mens?

Dat is misschien een beetje een vreemde vraag:
natuurlijk ben je een mens!

Maar wil je ook, net als Jezus, echt mens zijn?

Dat het niet om jezelf draait, maar om de ander?

dia 14 – wil je een koning die jou mens maakt?

Met Jezus kun je doen wat je maar wilt.

Het is nogal een risico dat God neemt!

Hij maakt zich zwak, hij maakt zich klein, hij laat over zich
heen lopen.

Je kunt God negeren,

net zoals je een kerstboodschap van Koning Willem Alexander
kunt negeren.

God laat je vrij, en dat is precies de bedoeling.

Hij dwingt niet, dwingen is de stijl van de vijand.

Liefde kun je niet dwingen.

Je mag zelf kiezen: wil je een koning die echt mens is?

Die zijn macht niet misbruikt?

Die je kent en je liefheeft?

Die geen makkelijke oplossingen en snelle overwinning geeft,
maar wel jou echt mens wil laten zijn?

dia 15 – verleidingen waar je zwak bent én waar je sterk bent
De duivel probeert het nog altijd.

Probeer je zo ver te krijgen dat je op zijn manier door het
leven gaat.

Probeer je zo ver te krijgen dat je jezelf in het middelpunt
zet,

zodat je je menselijkheid verliest.

Hij weet precies hoe hij dat moet doen.

Hij wacht zijn kans gewoon af.

Hij komt bij Jezus als Jezus het loodzwaar heeft.

Jezus heeft honger, 40 dagen heeft hij niets gegeten.

De honger is niet meer te negeren.

Jezus is moe, hij is doodop.

In de woestijn is het overdag heet,

maar 's avonds kan het heel hard afkoelen.

Zie in die kou maar eens lekker uit te rusten...

En Jezus is alleen, er is niemand om hem te helpen,

hij loopt met zijn ziel onder zijn arm.

De duivel wacht zijn kans af.

Hij verleidt je op je zwakste moment.

Hij maakt ook gebruik van je mogelijkheden.

Voor mij zou het niet zo'n verleiding zijn

om broden van steen te maken:

dat kan ik gewoon niet.

Jezus kan het wel, en juist daarom is het zo'n sterke
verleiding!

De duivel daagt je uit voor jezelf op te komen,

je krachten voor jezelf te gebruiken.

Ik kwam ergens tegen dat pas echt blijkt of iemand karakter
heeft, als hij macht krijgt.

Gebruik je dat dan voor jezelf, of zoek je het goede voor de
ander?

Juist waar je sterk bent, ligt verleiding op de loer!

dia 16 – durf je in Jezus' spoor te gaan?

Maar als je met verleiding te maken hebt, valt er ook iets te kiezen.

Jezus gaat de verleiding niet uit de weg.

Hij moet juist de woestijn in om de duivel tegen te komen.

Moet kiezen of hij echt mens wil zijn.

Verleiding geeft de kans om 'nee' te zeggen tegen het leven voor jezelf

en te kiezen voor menselijkheid.

Durf je echt mens te zijn?

Te gaan in het spoor van Jezus?

Hem als koning omarmen, die je meer mens maakt?

Durf je het aan geen god te zijn?

Durf je het risico aan net als Jezus te worden afgewezen?

Durf je het aan niet te manipuleren?

Je krachten en je gaven niet voor je eigen voordeel te misbruiken?

En ook als kerk: durven we mensen vrij te laten, zoals God mensen vrij laat?

Durven we niets anders dan liefde te laten regeren?

Kerk te zijn zonder dwang of groepsdruk?

Durven we mens te zijn: beperkt, kwetsbaar en afhankelijk?

Maar ook vol geloof, hoop en liefde?

(Bram, jij wordt zometeen als diaken bevestigd.

Dat is niet bedoeld als een voetstuk:

Jezus doet niet aan voetstukken,

en in de kerk doen we dat als het goed is ook niet.

De kerkenraad bestaat niet uit goden die alles onder controle hebben,

maar uit mensen die in het spoor van Jezus

de gemeente mogen voorgaan in echt mens zijn.

In de taak die je als diaken krijgt, is dat precies waar het om gaat:

menselijkheid, er zijn, voor de ander.)

Vorige week vierden we dat de koning geboren is.

Jezus is geen supermens.

Hij kiest ervoor echt mens te zijn.

Gaat het in jouw leven op zijn manier?

Mag hij jou echt mens laten zijn?

Dan is 2017 echt een Anno Domini, een jaar van de Heer.

Amen.